

Strukturfondsprojekt med anknytning till gles- och landsbygders utveckling – en kartläggning

Regeringsuppdrag juli 2007

FÖRORD

Glesbygdsverket har kartlagt omfattningen av projekt med anknytning till gles- och landsbygders utveckling som beviljats stöd via EG:s strukturfonder under programperioden 2000-2006.

Glesbygdsverket har avgränsat studien till de geografiska målprogrammen och gemenskapsinitiativet Leader+ samt projektstöd och förädlingsstöd inom Miljö- och landsbygdsprogrammet. Insatser för arbetsmarknad, företagande, utbildning, service, infrastruktur och förnybar energi har varit av särskilt intresse i kartläggningen.

Kartläggningen visar också omfattningen av den nationella medfinansieringen fördelat på de myndigheter och andra organisationer som bidragit till denna.

Glesbygdsverket har haft samråd med Nutek i planering och genomförande av kartläggningen. Nutek har också bidragit med underlag i arbetet.

Rapporten har utarbetats av utredaren Peter Malmsten. Anders Mattsson, Nutek har bidragit med underlag till kartläggningen.

Östersund den 18 juli 2007

Kerstin Wallin

Generaldirektör

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	5
1 BAKGRUND	7
1.1 Glesbygdsverkets uppdrag	7
1.2 Avgränsningar	7
1.2.1 Glesbygd och landsbygd	7
1.2.2 EU: s strukturfonder	7
1.2.3 Avgränsning av program	8
1.3 Metod	9
1.3.1 Inledning	9
1.3.2 Information i Stins	9
1.3.3 Metod för genomförande	9
2 KARTLÄGGNINGEN	13
2.1 Inledning	13
2.2 Områden som omfattas av kartläggningen	13
2.3 Upplägg	13
2.4 Resultat och slutsatser av kartläggningen	13
2.4.1 Övergripande analys av sammanställningen i tabell 2	17
2.4.2 Nationell offentlig medfinansiering	24
2.4.3 Slutkommentarer	25
REFERENSER	26
BILAGOR	27

SAMMANFATTNING

Glesbygdsverket har kartlagt omfattningen av projekt med anknytning till gles- och landsbygders utveckling som beviljats stöd via EG:s strukturfonder under programperioden 2000-2006. Insatser för arbetsmarknad, företagande, utbildning, service, infrastruktur och förnybar energi har varit av särskilt intresse i kartläggningen.

Kartläggningen redovisar också omfattningen av den nationella medfinansieringen fördelat på de myndigheter och andra organisationer som bidragit till denna.

Under arbetet med rapporten har det varit svårt att bedöma vilka projekt som har en tydlig anknytning till gles- och landsbygdens utveckling. Glesbygdsverket har därför utgått från ett urval av program och avgränsat dessa på åtgärdsnivå. De geografiska målprogrammen, gemenskapsinitiativet Leader+ samt förädlingsstöd och projektstöd inom insatsområde II i Miljö- och landsbygdsprogrammet ingår i kartläggningen.

Kartläggningen ger en god bild av omfattningen på projekt med anknytning till gles- och landsbygdens utveckling som genomförts under programperioden 2000-2006. Omfattningen av projekt med ovan nämnda inriktningar varit stor och genomförda insatser är fördelade över gles- och landsbygdsområden i stora delar av landet.

Insatser för företagande och infrastruktur dominerar beträffande beviljade medel. Projekt med dessa inriktningar har beviljats EU-medel på över 3 200 miljoner kronor respektive 1 500 miljoner kronor. Över 1 000 miljoner kronor i EU-medel har satsats på arbetsmarknadsprojekt och projekt med inriktning mot utbildningsområdet har beviljats EU-medel med närmare 550 miljoner kronor. Projekt med inriktning mot förnybar energi och service förekommer också men beviljade medel för dessa insatser är betydligt lägre än för övriga nämnda insatsområden.

Länsstyrelserna och gruppen *övriga statliga* är oftare medfinansierare i Mål 1- programmen än i övriga program medan kommunerna är dominerande som medfinansierare i Mål 2- programmen och i Leader+. De olika huvudfinansierarnas grad av medverkan varierar mellan de olika åtgärderna och insatserna.

1 BAKGRUND

1.1 GLESBYGDSVERKETS UPPDRAG

Glesbygdsverket skall i samråd med Nutek genomföra en kartläggning av projekt med anknytning till gles- och landsbygdens utveckling som beviljats stöd via EG:s strukturfonder under programperioden 2000-2006. Projekten skall främst omfatta insatser för arbetsmarknad, företagande, utbildning, service, infrastruktur och förnybar energi.

Kartläggningen skall också visa på omfattningen av den nationella medfinansieringen fördelat på de myndigheter och andra organisationer som bidragit till denna.

Uppdraget skall redovisas till regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 1 augusti 2007.

1.2 AVGRÄNSNINGAR

1.2.1 Glesbygd och landsbygd

En väsentlig fråga är vad som är att betrakta som glesbygd och landsbygd i detta sammanhang. Det finns en rad olika tolkningar och definitioner på gles- och landsbygd. Glesbygdsverket har en definition som används för verkets analys och utredningsarbete, Statistiska Centralbyrån (SCB) delar in landet i tätorter respektive icke-tätorter¹, Sveriges Kommuner och Landsting delar in landet i kommuntyper (bl.a. glesbygdskommuner), länsstyrelserna avgränsar gles- och landsbygd utifrån områden som skall vara berättigade till företagsstöd² osv. Mångfalden av avgränsningar och definitioner kan härledas till olika användningsområden och syften.

Enligt Glesbygdsverkets definition är möjligheten att nå service och arbete avgörande för indelningen i områdestyper. Indelningen syftar till att särskilja olika typer av bygder för att synliggöra deras skilda förutsättningar. *Glesbygder* är här områden med mer än 45 minuters bilresa till närmaste tätort större än 3 000 invånare, samt öar utan fast landförbindelse. Definitionen kan inkludera både landsbygd och tätorter med upp till 3 000 invånare. *Tätortsnära landsbygder* finns inom 5 till 45 minuters bilresa från tätorter större än 3 000 invånare. *Tätorter* har mer än 3 000 invånare. Till tätorter räknas även området inom 5 minuters bilresa från tätorten.

Statistiska centralbyrån (SCB) avgränsar inte gles- och landsbygd i egentlig mening, utan avgränsar istället tätorter. Sverige har tillsammans med de övriga nordiska länderna kommit överens om en gemensam definition. Den säger att en tätort har mer än 200 invånare och mindre än 200 meter mellan husen. Glesbygd är då alla områden utanför tätorterna.

1.2.2 EU: s strukturfonder

EU: s indelning i olika målområden avgränsar de områden som är berättigade till ekonomiskt stöd ur EU:s strukturfonder.

Mål 1 syftar till att främja utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som släpar efter i utvecklingen. De svenska Mål 1-områdena kännetecknas framför allt av låg befolkningstäthet och långa avstånd. Enligt dessa kriterier skulle hela det svenska Mål 1-området under programperioden 2000-2006, i ett europeiskt perspektiv, kunna definieras som glesbygd, trots att området även inrymmer flera mellanstora städer.

Mål 2 syftar till att stödja den ekonomiska och sociala omställningen i regioner med strukturella problem. Det kan handla om både industri- och landsbygdsregioner. De svenska Mål 2-

¹ Definitionen är under utveckling. Tidigare användes begreppen tätort respektive glesbygd.

² Enligt förordningen (2000:283) om regionalt bidrag till företagsutveckling.

områdena (under programperioden 2000-2006) inrymmer egentligen både områden av glesbygdskaraktär, områden av landsbygdkaraktär, större tätorter och städer.

EU: s gemenskapsinitiativ Leader+ handlar också om landbygdsutveckling och i de svenska Leader+ -områdena kan ingå både tätorter och städer med upp till 20 000 invånare.

Utöver nämnda program och initiativ genomförs en rad andra program, gemenskapsinitiativ och åtgärder inom ramen för EU: s strukturfonder.

1.2.3 Avgränsning av program

Glesbygdsverket har tolkat uppdraget som att kartläggningen ska ge en ungefärlig bild av omfattningen av genomförda projekt med anknytning till gles- och landsbygds utveckling. Det är alltså inte en total och exakt bild av omfattningen på projektverksamheten som efterfrågas. De inriktningar som särskilt skall belysas omfattar insatser för arbetsmarknad, företagande, utbildning, service, infrastruktur och förnybar energi.

Även med denna avgränsning blir antalet genomförda projekt väldigt stor. Utpekade inriktningar på projekten täcker en stor del av programmets och initiativets totala omfattning.

Glesbygdsverket har därför valt en territoriell eller geografisk avgränsning utifrån EU:s indelning i programområden. De två Mål 1-programmen, samtliga Mål 2-program samt gemenskapsinitiativet Leader+ har valts ut att ingå i kartläggningen.

I fråga om landsbygdsutveckling är Miljö- och landsbygdsprogrammet i hög grad inriktat på att främja utvecklingen inom lantbruket och i mindre grad på att allmänt främja utvecklingen på landsbygden. I Miljö- och landsbygdsprogrammet har därför *projektstöden* och *förädlingsstöden* under Insatsområde II valts ut medan övriga åtgärder/insatser uteslutits i kartläggningen. Valda insatser motsvaras i Mål 1 av åtgärderna *Bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter* och *Landsbygdsutveckling*. Ett alternativ hade varit att låta hela Miljö- och landsbygdsprogrammet ingå i kartläggningen. Glesbygdsverkets bedömning är dock att även insatser som genomförts i direkt anslutning till mer tätbebyggda områden då skulle komma att ingå i kartläggningen.

Glesbygdsverket har även uteslutit insatser av nationell karaktär inom arbetsmarknadspolitiken och insatser som riktar sig direkt mot enskilda individer (Växtkraft Mål 3). De insatser inom Mål 1 och Mål 2 som delfinansieras av ESF och som avser samverkan mellan näringsliv och utbildningsanordnare har dock tagits med i kartläggningen.

Av övriga program har verket valt att utesluta Urban, Fiskeprogrammet både inom och utanför Mål 1, och alla gemenskapsinitiativ bortsett från Leader+. För Leader+ avgränsas urvalet till projekt inom insatsområde 1 LAG-grupper där huvuddelen av LAG-gruppernas projektverksamhet inryms. Därför utesluts insatsområdena 2 Samverkan och 3 Nätverk. Flertalet projektbeslut inom insatsområde 2, såväl transnationella som interregionala, utgör förstudier med syfte att undersöka om det finns intresse från andra grupper i Sverige eller övriga EU att samarbeta. Dessa projekt kan ha resulterat i konkreta samarbetsprojekt, men de kan också ha lett fram till ett resultat som inneburit att det inte blivit något projekt.³

Att vissa program, gemenskapsinitiativ och åtgärder har uteslutits i kartläggningen innebär ej att inte också vissa av insatserna inom dessa program, initiativ och åtgärder berör gles- eller landsbygdsområden och utvecklingen i dessa områden. Ambitionen har varit att fokusera på de delar som i uppdragsbeskrivningen angetts som mest intressanta. Syftet har också varit att avgränsa kartläggningen till en hanterbar nivå samt minska svårigheterna med att isolera insatser

³ Glesbygdsverket. Årsrapport 2006 Leader+.

i gles- och landsbygdsområden från insatser som genomförs i andra områdestyper, eller beträffande Interreg, i andra länder.

Verket bedömer trots dessa stora avgränsningar att huvuddelen av de projekt med berörda inriktningar som genomförts i gles- och landsbygdsområden kunnat fångas in. Kartläggningen ger därför en god bild av omfattningen på projekt med anknytning till gles- och landsbygds utveckling som genomförts under programperioden 2000-2006.

1.3 METOD

1.3.1 Inledning

För att kunna genomföra uppdraget under den relativt korta tidsram som ställts till förfogande har det alltså krävts stora avgränsningar. Valda avgränsningar har styrts av dels tidsfaktorn, dels möjligheterna att samla information om de projekt med anknytning till gles- och landsbygds utveckling som genomförts under programperioden. Nuteks projekthanteringsstöd Stins har varit det huvudsakliga verktyget för information om de projekt som omfattas av kartläggningen.

För åtgärder inom Miljö- och landsbygdsprogrammet har information om genomförd projektverksamhet inhämtats från Statens Jordbruksverk.

1.3.2 Information i Stins

Trots att Stins innehåller en oerhört stor mängd data om projekt som genomförts inom ramen för strukturfonderna har databasen vissa begränsningar. Stins innehåller exempelvis inte information om projekt från samtliga program och initiativ som har genomförts i Sverige under berörd programperiod.

Av kopplingen mellan projekt och nationell medfinansiering framgår det t.ex. om det är en länsstyrelse som medfinansierat projektet, men vilken enskild länsstyrelse det handlar om framgår dock inte av en aggregerad sammanställning ur Stins. I Stins saknas också kvalitativa data i stor utsträckning, t.ex. projektbeskrivningar, och sådan information måste vid behov därför sökas på annat sätt.

Sökmöjligheterna är också begränsade. Det går inte att söka på ledord som t.ex. service, företagande eller arbetsmarknad för att på så sätt avgränsa den information och de projekt som efterfrågas. Det går inte heller att söka på beslutsmeningar. Samtliga projekt som redovisas i Stins ska emellertid också registreras med en särskild kategoriseringskod som visar vilken typ av projekt det handlar om. Koderna är gemensamma för alla EU-länder men för varje program har ett antal av tillgängliga koder valts ut, anpassade efter inriktningen på insatsområden och åtgärder.

Kategoriseringskoderna är dock i Stins ofta redovisade på tvåsiffernivå. Detta gör att det är svårt att använda kategoriseringskoder som enda urvalsinstrument för projekt med de särskilda inriktningar som efterfrågas i detta uppdrag. Genom dessa brister i Stins försvåras möjligheterna till en god träffbild i urvalet av projekt.

1.3.3 Metod för genomförande

Tillgänglig information i Stins har trots ovan nämnda brister varit avgörande för inhämtning av data till kartläggningen. Tidsfaktorn samt omfattningen och bredden på Glesbygdsverkets uppdrag har inneburit att andra metoder, såsom enkäter, direkta förfrågningar till förvaltningsmyndigheter etc. uteslutits för insamling av data för kartläggningen. En enkel enkät till berörda förvaltningsmyndigheter har dock övervägts. Med tanke på det stora antalet program och berörda förvaltningsmyndigheter, samt dessutom en låg bemanning på flera av strukturfondskanslierna, så har detta alternativ valts bort.

De program och initiativ som omfattas av kartläggningen har i ett andra steg avgränsats utifrån insatsområden och åtgärder för att ringa in projekt som omfattar insatser för arbetsmarknad,

företagande, utbildning, service, infrastruktur och förnybar energi.⁴ Det har inte gjorts någon uppdelning mellan landsbygd respektive glesbygd utan begreppen får här en gemensam innebörd. Valda program och åtgärder framgår av tabell 1 nedan.

Trots de avgränsningar som gjorts kvarstår en del av problemet med att isolera insatser som genomförs i gles- och landsbygdsområden från insatser i andra områdestyper. Ett sätt hade kunnat vara att använda Glesbygdsverkets avgränsningar och metodik och på så sätt pricka in var i geografien inom respektive program eller initiativ som de olika insatserna genomförs. Problemet är dock att detta inte är möjligt eftersom man då skulle tvingas placera in varje projekt på kartan för att sedan avgöra huruvida projektet genomförs i glesbygd, tätortsnära landsbygd eller tätort. Många projekt bedrivs dessutom över hela län eller kommuner, områden som i sin tur kan inrymma flera områdestyper, och dessa går därför inte att avgränsa på det sätt som skulle krävas. Verket har därför valt att utgå från de valda programmen i sin helhet och därefter avgränsat dessa utifrån de insatsområden som enligt uppdraget ska belysas. Kategoriseringskoderna har sedan använts som indelningsgrund i redovisningen av genomförd kartläggning. Den 31 maj 2007 har valts som avstämningsdatum för information om projektläget.

Glesbygdsverket har haft samråd med Nutek i planering och genomförande av kartläggningen. Nutek har också bidragit med underlag i arbetet.

⁴ En liknande metodik har också använts för projekturval i utvärderingssammanhang. Se Strukturfonder, entreprenörskap och företagandets villkor. Erfarenheter från EU: s strukturfonder 2000-2006. Nutek. Infonr 083-2006.

Tabell 1 Program och åtgärder som ingår i kartläggningen

PROGRAM	ÅTGÄRDER	KATEGORIKODER ⁵ ENLIGT PROGRAM- KOMPLEMENT
Mål 1 Norra Norrland	1.1 Informationsteknisk infrastruktur 1.2 Transportinfrastruktur och transportlösningar 1.3 Forskning och utveckling 2.1 Stöd till små och medelstora företag 2.2 Generella insatser för näringslivet 2.2 Näringslivsutveckling (Sammanslagning av 2.1 och 2.2) 3.3.3 Riktade jämställdhetsinsatser 3.5 Kompetens, utbildning och riktade jämställdhetsinsatser 3.5A Kompetens och utbildning 3.5B Riktade jämställdhetsinsatser 4.3 Bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter/förädlingsstöd 4.5 Landsbygdens utveckling 5.1 Natur- och kulturmiljö 5.2 Livsmiljö, kulturliv och lokal utveckling 6.1 Utveckling av rennäringen och samebyarna 6.2 Samisk landsbygds- och kulturutveckling 6.3 Kompetensutveckling - forskning och utbildning	32 31 18 16, 17 16, 17 16, 17 22, 25 23, 24 23, 24 22, 25 11 13 13, 16, 17 13, 16, 17 13 16 18
Mål 1 Södra Skogslänsregionen	1.1 Utveckling av företag och företagande 1.2 Områden med särskilda förutsättningar 1.3 Stärkt infrastruktur för kompetensutveckling samt forskning och utveckling 1.4 Attraktiva regioner och skydd för miljön (<i>from. 2004-01-01</i>) 1.5 Informationsteknisk infrastruktur (<i>from. 2004-01-01</i>) 1.6 Transportinfrastruktur (<i>from. 2004-01-01</i>) 2.5 Samverkan mellan utbildning och näringsliv 3.3 Bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter 3.6 Landsbygdsutveckling 4.1 Attraktiva regioner och skydd för miljön (<i>t.o.m. 2003-12-31</i>) 4.2 Informationsteknisk infrastruktur (<i>t.o.m. 2003-12-31</i>) 4.3 Transportinfrastruktur (<i>t.o.m. 2003-12-31</i>) 5.1 Samisk landsbygds- och kulturutveckling 5.2 Kompetensutveckling – forskning och utveckling 5.3 Utveckling av rennäringen och samebyarna	16, 17, 18, 32, 35 16, 17, 18, 32, 33, 34 18, 32, 36 16, 17, 36 32 31 21, 22, 24, 25 11 (114) 13 16, 17, 36 32 31 16, 17, 18 2, 18 13

⁵ Se lista bilaga 1 för definition.

Mål 2 Norra	<p>1.1 Entreprenörskap 1.2 Affärsutveckling 1.1 A Entreprenörskap (<i>from 2004-01-01</i>) 1.1 B Affärsutveckling (<i>from. 2004-01-01</i>) 1.3 Attraktiv livsmiljö 1.4 Infrastruktur 2.1 Kunskapsdriven utveckling</p>	<p>16 (163, 164), 17 16 (161) 16 (163, 164), 17 16 (161) 166, 17 351,31 (319), 32(324), 17 23</p>
Mål 2 Västra	<p>A.1 Utveckling och förnyelse i näringslivet A.2 Attraktionskraft och tillgänglighet A.3 Infrastruktur för kompetensförsörjning B.1 Samverkan mellan utbildning och näringsliv</p>	<p>16, 182 35, 17, 323, 332 18, 32 23, 24</p>
Mål 2 Öarna	<p>1.1 Kultur och miljö (<i>t.o.m. 2003-12-31</i>) 1.2 Lokalt anpassade servicelösningar (<i>t.o.m. 2003-12-31</i>) 1.3 Lokal mobilisering (<i>t.o.m. 2003-12-31</i>) 1.4 Livsmiljö (<i>Sammanslagning av åtgärderna 1.1, 1.2 och 1.3 fr.o.m. 2004-01-01</i>) 3.1 Näringslivsfrämjande åtgärder (<i>t.o.m. 2003-12-31</i>) 3.2 Infrastrukturella åtgärder (<i>t.o.m. 2003-12-31</i>) 1.5 Näringsliv och infrastruktur (<i>Sammanslagning av 3.1 och 3.2 fr.o.m. 2004-01-01</i>) 2.1 Samverkan näringsliv – utbildningsanordnare (<i>t.o.m. 2003-12-31</i>) 2.2 Kunskaps- och kompetensutvecklande åtgärder (<i>t.o.m. 2003-12-31</i>) 2.3 Utveckling av mänskliga resurser (<i>Sammanslagning av 2.1 och 2.2 fr.o.m. 2004-01-01</i>)</p>	<p>13,16, 17, 18, 34 13, 16 13, 16 13,16, 17, 18, 34 13, 17, 18 31, 32, 36 13, 17, 18, 31, 32, 33, 36 167, 18, 23, 24 167, 18, 23, 24 23, 24</p>
Mål 2 Södra	<p>1.1 Utveckla och marknadsföra attraktivitet och identitet 1.2 Förbättra infrastruktur och utvecklingsförutsättningar 1.3 Utveckla näringsliv och nyföretagande 1.4 Utveckla FoU, lärcentra samt kompetens- och utvecklingscentra för näringslivet 2.1 Kompetensutveckling</p>	<p>13, 16, 17, 36 13, 31, 32, 33, 34, 36 15, 16, 17, 18, 35 18 23, 24</p>
Leader +	<p>Insatsområde 1 LAG-grupper. Integrerade strategier av pilotkaraktär för utveckling av landsbygdsområden 1.1 Ny kunskap/teknik 1.2 Öka värdet i lokala produkter/ samverkan 1.3 Livskvalitet 1.4 Natur/kultur</p>	<p>13 framför allt</p>
Miljö- och landsbygdsprogrammet	<p>Förbättrad bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter (Förädlingsstöd, artikel 25-28) Främja anpassning och utveckling av landsbygden (Projektstöd i Insatsområde II, artikel 33)</p>	<p>11 (114) 13</p>

2 KARTLÄGGNINGEN

2.1 INLEDNING

Glesbygdsverket har genomfört en kartläggning av strukturfondsprojekt med anknytning till gles- och landsbygders utveckling som beviljats stöd under programperioden 2000-2006.

Kartläggningen har fokus på de inriktningar som lyfts fram i uppdragsbeskrivningen.

2.2 OMRÅDEN SOM OMFATTAS AV KARTLÄGGNINGEN

I avgränsningsavsnittet förs en diskussion om vad som i detta sammanhang är att betrakta som gles- och landsbygd. Avgränsningarna har bl.a. haft till syfte att förenkla denna avvägning. De program som tagits med i kartläggningen har till hela eller stora delar genomförts i gles- och landsbygdsområden, även om naturligtvis många projekt eller delar av projektens verksamhet också bedrivits i tätorter eller städer. Mål 1-programmen har också större gles- och landsbygdsområden än Mål 2 programmen men det är svårt att geografiskt avgränsa gles- och landsbygdsområden i de enskilda programmen. Uppdelningen i kust- respektive inlandsdelar i Mål 1-programmen kommenteras dock där det bedöms vara av intresse.

Det är värt att poängtera att det förutom de program och åtgärder som ingår i kartläggningen också genomförts en rad andra insatser som på olika sätt och i olika grad haft betydelse för gles- och landsbygders utveckling. Några program och åtgärder har också helt uteslutits från kartläggningen trots att även dessa program helt eller delvis genomförts i gles- och landsbygdsområden. Stora delar av jordbrukspolitiken genomförs i områden av landsbygdskaraktär, insatser inom arbetsmarknadspolitiken riktade mot enskilda företag eller individer påverkar direkt eller indirekt förutsättningarna för utveckling osv.

Glesbygdsverkets kartläggning utgår från de valda programmen som helhet, men vissa åtgärder har valts bort. Att bedöma vilka projekt som haft störst betydelse för utvecklingen eller hur stor betydelse eller påverkan den totala projektverksamheten har haft är en betydligt svårare uppgift. Detta kan möjligtvis göras genom en utvärdering av projektens resultat i efterhand. En sådan analys ingår dock inte i detta uppdrag.

2.3 UPPLÄGG

Resultatet av kartläggningen redovisas först i summerad form. Redovisningen utgår från de kategoriseringskoder som ska finnas för varje projekt. Redovisningen enligt tabell 2 visar antal projekt för varje kategori och åtgärd och omfattningen av beslutade EU-medel, nationella offentliga medel och privata medel.

Beviljade medel har summerats utifrån de kategorier som angetts vid registrering i Stins. Enskilda program kommenteras också för sig där det bedöms vara av intresse. Slutligen redovisas den nationella medfinansieringen fördelat på de myndigheter och organisationer som bidragit till denna.

2.4 RESULTAT OCH SLUTSATSER AV KARTLÄGGNINGEN

Tabell 2 nedan visar fördelningen mellan de i programmen förekommande kategorier av projekt och finansieringsfördelningen mellan dessa.

Tabell 2 Antal projekt och beslutade medel samt kategorier

ANTAL PROJEKT OCH BESLUTADE MEDEL (SEK) ¹				
KATEGORI	ANTAL PROJEKT	EU-MEDEL	NATIONELL OFFENTLIG	PRIVAT
111 Investeringar i jordbruksföretag	9	3 699 427	2 351 750	54 766 862
114 Förbättringar i bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter ²	127 ³	136 351 785	212 054 769	374 941 864
122 Förbättringar i avverkning, bearbetning och saluföring av skogsprodukter	3	705 051	1 366 000	2 204 479
13 Främja anpassning och utveckling i landsbygdsområden	2 109 ⁴	506 993 573	172 471 030	44 320 406
1301 Markförbättring	3	3 470 525	9 109 710	1 596 677
1304 Saluföring av jordbruksprodukter	17	34 164 487	24 367 241	9 320 641
1305 Grundläggande service för ekonomin och befolkningen på landsbygden	782	209 079 338	317 065 148	438 612 841
1306 Upprustning och utveckling i byar.....	137	120 185 975	150 297 046	52 594 170
1307 Diversifiering av verksamhet inom jordbruket....	102	101 935 164	81 185 378	22 985 106
1309 Utveckling och förbättring av infrastruktur.....	15	16 493 509	15 036 005	2 179 982
1310 Främja verksamhet inom turism	43	73 198 456	78 638 850	22 625 389
1311 Främja hantverk med koppling till jordbruksföretag	2	1 038 845	876 800	525 000
1312 Miljöskydd i samband med bevarande	11	14 926 195	12 384 070	1 284 194
1313 Återupprätta jordbrukets produktionspotential efter skador...	2	345 000	300 000	0
15 Stöd till stora företag	4	4 780 065	8 231 102	12 360 867
16 Stöd till SMF och till hantverkssektorn	584	742 463 766	1 146 543 162	2 119 592 464
161 Materiella investeringar	139	828 742 499	894 165 170	3 413 958 195
162 Miljövänlig teknik.....	35	50 225 853	60 126 066	24 887 724

¹ Avser samtliga Mål 1-program och Mål 2-program, Leader+ och Miljö- och landsbygdsprogrammet. De åtgärder i dessa program som ingår i kartläggningen framgår av tabell 1.

² För Miljö- och landsbygdsprogrammet avses utbetalda medel.

³ Här saknas uppgift om antal projekt i Miljö- och landsbygdsprogrammet, åtgärden förädlingsstöd (artikel 25-28). Utbetalda EU-medel för genomförda projekt ingår däremot i kolumn 2.

⁴ Inklusive 1 998 projekt inom Miljö- och landsbygdsprogrammet, åtgärd Främja anpassning och utveckling av landsbygden (artikel 33). För dessa projekt saknas dock offentlig och privat medfinansiering i summeringen.

163 Rådgivning till företagen	462	805 222 244	912 037 268	1 102 579 614
164 Gemensamma tjänster för företagen	317	603 605 270	693 588 082	632 022 817
165 Finansieringslösningar	19	79 092 297	93 261 623	123 591 642
166 Tjänster inom den sociala ekonomin	111	136 314 705	160 046 560	43 628 684
167 Särskild yrkesutbildning för SMF och hantverkssektorn	10	8 884 853	10 464 333	4 406 200
17 Turism	328 ¹	445 744 098	700 955 560	168 408 926
171 Materiella investeringar	160	449 975 335	615 248 285	486 355 609
172 Immateriella investeringar	241	252 736 727	306 770 791	241 084 847
173 Gemensamma tjänster för företagen inom turistbranschen	155	264 980 927	326 525 349	186 882 181
174 Särskild yrkesutbildning inom turism	2	826 574	646 687	200 000
18 Forskning, teknisk utveckling och innovation	103	130 016 236	220 956 191	44 702 154
181 Forskningsprojekt på universitet	182	563 404 163	677 114 778	226 656 102
182 Innovations- och tekniköverföring, nya nät och partnerskap.....	127	321 227 939	394 225 926	149 943 990
183 Infrastrukturer för FoTUI	50	209 257 448	302 189 621	92 503 855
184 Praktik för forskare	1	697 590	475 000	0
2 Mänskliga resurser	1	446 000	296 816	0
21 Arbetsmarknadspolitik	18 ²	18 115 898	24 879 330	9 433 277
22 Social integration	27	11 531 309	11 505 604	5 441 214
23 Utveckling av praktik på utbildning och yrkesutbildning utan kopplingar till.....	350	538 158 388	738 818 340	94 906 233
24 Arbetskraftens flexibilitet, företaganda, innovation, informations....	327	441 341 680	617 732 557	203 824 472
25 Positiva arbetsmarknadsåtgärder för kvinnor	30	30 466 675	38 640 933	2 895 567
31 Transportinfrastruktur	168	163 462 847	413 109 988	44 889 134
311 Järnvägar	20	71 874 945	103 816 371	1 725 181
312 Vägar	34	48 489 385	94 800 718	3 642 686

¹ Här rådet tveksamhet om fördelningen mellan huvudkategori och underkategori och hur projekten kategoriserats. Det går därför rent generellt inte att dra några säkra slutsatser om projektens totalinriktning på lägre kategorinivå än tvåsiffernivå.

² Observera programmet Växtkraft Mål 3 samt motsvarande åtgärder i de båda Mål 1-programmen inte ingår i kartläggningen. Dessa åtgärder motsvaras av kategorierna 21-25.

313 Motorvägar	1	1 383 000	3 740 500	0
314 Flygplatser	21	151 090 712	239 208 418	12 835 826
315 Hamnar	8	21 186 677	31 508 024	1 113 000
316 Vattenvägar	2	215 000	185 000	0
318 Multimodala transporter	5	20 670 831	47 782 000	1 788 000
319 Intelligent transportssystem	3	16 842 455	33 885 599	100 000
32 Infrastruktur för telekommunikationer och informationssamhället	114	426 255 402	1 021 191 251	68 427 850
321 Grundläggande infrastruktur	54	267 677 990	875 523 519	152 178 646
322 Information och telematikteknik	37	133 555 945	203 752 463	25 232 053
323 Tjänster och tillämpningar för allmänheten	43	106 543 882	179 676 854	46 740 217
324 Tjänster och tillämpningar för SMF	18	48 367 346	60 797 607	8 247 031
33 Infrastruktur på energiområdet (produktion och leverans)	8	4 996 059	31 336 834	1 484 550
332 Förnyelsebara energikällor	29 ¹	22 495 318	3 620 024	5 331 526
333 Energieffektivitet, samproduktion, energikontroll	2	3 492 295	6 898 455	2 349 000
34 Infrastruktur på miljöområdet (inklusive vatten)	4	14 234 601	31 906 795	2 748 450
341 Luft	3	5 287 135	5 495 450	2 035 000
35 Fysisk planering och upprustning	5	2 725 002	4 960 949	1 688 150
351 Upprustning och renovering av industri- och militärområden	31	85 648 359	328 897 883	2 782 500
352 Upprustning i stadsområden	5	11 994 878	17 907 057	3 839 550
353 Skydd, förbättring och återväxt av naturmiljön	6	3 640 235	7 170 600	2 496 500
36 Social- och folkhälsoinfrastruktur	40	29 049 097	45 280 637	22 085 014
Kategori saknas i Stins	9	5 140 147	8 498 626	7 156 373
TOTALT	7 815	9 827 164 685	13 833 898 753	10 839 140 482

Källa Stins utdata

¹ Inklusive 25 bioenergiprojekt inom Miljö- och landsbygdsprogrammet, åtgärd Främja anpassning och utveckling av landsbygden (artikel 33).

2.4.1 Övergripande analys av sammanställningen i tabell 2

Projekt med anknytning till gles- och landsbygdens utveckling återfinns under flera insatsområden och åtgärder. Huvuddelen av de projekt som genomförts i dessa områden kan antas ha någon sorts påverkan eller betydelse för utvecklingen.

Tabell 2 ovan visar en sammanställning av de kategorier⁶ som finns registrerade i Stins för projekt inom Mål 1, Mål 2, Leader+ och Miljö- och landsbygdsprogrammet.

Av de kategorier som angetts finns ett antal där inriktningen på projekten direkt kan kopplas till gles- och landsbygdens utveckling. Det är framför allt kategori 13 Främja anpassning och utveckling i landsbygdsområden och underkategorierna 1301-1313. Även kategorierna 111 Investeringar i jordbruksföretag och 114 Förbättringar i bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter har en tydlig anknytning till gles- och landsbygder.

Många projekt bland övriga kategorier kan också ha en tydlig anknytning till gles- och landsbygder. Kategorierna 16 Stöd till SMF och hantverkssektorn, 17 Turism, 31 Transportinfrastruktur och 32 Infrastruktur för telekommunikationer (med underkategorier) inrymmer ett stort antal projekt och betydande investeringssummor med anknytning till utvecklingen i gles- och landsbygder.

Kategoriseringskoderna är i Stins ofta redovisade på tvåsiffernivå. För de projekt som endast redovisats med två siffror går det inte att avläsa en mer specificerad inriktning på projekten än vad som framgår av huvudkategorin. Det gäller för t.ex. kategori 13 Främja anpassning och utveckling i landsbygdsområden och kategori 17 Turism. Detta gör att det i dessa fall är svårt att härleda särskilda inriktningar på projekten.

De insatser som utpekats som särskilt intressanta i uppdraget är arbetsmarknad, företagande, utbildning, service, infrastruktur och förnybar energi. För vissa av dessa insatser kan tydliga kopplingar göras till de förekommande kategorierna, för andra är kopplingarna inte lika tydliga.

Nedan följer en översiktlig genomgång av tabell 2 och de kategorier som tydligast bedömts sammanfalla med de prioriterade insatserna.

2.4.1.1 Arbetsmarknad

De kategorier som har direkt koppling till insatser för arbetsmarknaden är kategori 2 Mänskliga resurser med underkategorierna 21-25. Även kategori 167 Särskild yrkesutbildning för SMF och hantverkssektorn kan antas innehålla insatser med koppling mot arbetsmarknaden. Som tidigare angetts i rapporten har hela programmet Växtkraft Mål 3 uteslutits från kartläggningen. Hela detta program består av insatser som inryms under kategori 2 med underkategorier.

Av genomförd kartläggning framgår att totalt 753 beslutade projekt registrerats i Stins som kategori 2 Mänskliga resurser med underkategorierna 21-25. Dessa projekt har beviljats EU-medel på totalt drygt 1 040 miljoner kronor. Fördelningen mellan EU-medel, nationell offentlig medfinansiering och privat medfinansiering framgår av tabell 3 nedan.

Huvuddelen av de beviljade medlen finns under kategorierna 23 och 24. Samtliga program har insatser för dessa kategorier men de stora programmen har naturligtvis fler projekt och större beslutade belopp. Mål 1 Södra har huvuddelen av sina projekt inom kategori 24. Storleken på de beslutade medlen är större inom inlandsdelen av programmet än inom kustdelen. För Mål 1 Norras del är de beslutade medlen för kategori 23 större i kustdelen av programmet än i inlandsdelen.

⁶ Se bilaga 1 för definition.

Gruppen *övriga statliga finansierare* och kommuner har varit de klart största medfinansierarna av projekt inom arbetsmarknadsområdet.

Tabell 3 Projekt med inriktning mot arbetsmarknad

KATEGORI	ANTAL PROJEKT	EU-MEDEL	NATIONELL OFFENTLIGT	PRIVAT
2 Mänskliga resurser	1	446 000	296 816	
21 Arbetsmarknadspolitik	18 ⁷	18 115 898	24 879 330	9 433 277
22 Social integration	27	11 531 309	11 505 604	5 441 214
23 Utveckling av praktik på utbildning och yrkesutbildning utan kopplingar till.....	350	538 158 388	738 818 340	94 906 233
24 Arbetskraftens flexibilitet, företaganda, innovation, informations....	327	441 341 680	617 732 557	203 824 472
25 Positiva arbetsmarknadsåtgärder för kvinnor	30	30 466 675	38 640 933	2 895 567
Summa	749	1 040 066 490	1 414 255 934	306 502 047

Källa: Stins utdata

Andra kategorier:

Dessutom har sammanlagt 5 projekt registrerats som kategori 167 Särskild yrkesutbildning för SMF och hantverkssektorn. Projekten har genomförts inom Mål 2 Öarna, åtgärd 2.1 Samverkan näringsliv – utbildningsanordnare och 2.2 Kunskaps- och kompetensutvecklande åtgärder och inom Leader+, åtgärd 1.4 Natur/kultur.

Beviljade EU-medel 1 004 000 kronor.

Offentlig medfinansiering 1 686 000 kronor.

Utöver ovan redovisade projekt saknas dessutom kategorisering i Stins av 4 projekt i Mål 2 Öarna, Åtgärd 2.3 Utveckling av mänskliga resurser. Möjliga kategorier enligt programkomplementet för åtgärden är kategori 23 och 24.

Dessa projekt har beviljats EU-medel med 4 455 000 kronor och offentlig medfinansiering med 6 720 000 kronor. Dessa projekt bör också räknas in under rubriken arbetsmarknadsprojekt.

2.4.1.2 Företagande

De kategorier som har direkt koppling till insatser för företagande är kategori 15 Stöd till stora företag med underrubriker och kategori 16 Stöd till SMF och hantverkssektorn med

⁷ Observera att programmet Växtkraft Mål 3 samt motsvarande åtgärder i de båda Mål 1-programmen inte ingår i kartläggningen. Dessa åtgärder motsvaras av kategorierna 21-25.

underrubriker.⁸ Dessutom är flera av underkategorierna till kategori 13 Främja anpassning och utveckling i landsbygdsområden inriktade mot företagande.

Även kategori 17 Turism med underkategorier är till stora delar inriktade mot företagande. Det råder dock i vissa fall tveksamhet om hur projekten kategoriserats och förhållandet mellan huvudkategori 17 och dess underkategorier.

Tabell 4 Projekt med inriktning mot företagande

KATEGORI	ANTAL PROJEKT	EU-MEDEL	NATIONELL OFFENTLIGT	PRIVAT
15 Stöd till stora företag	4	4 780 065	8 231 102	12 360 867
16 Stöd till SMF och till hantverkssektorn	584	742 463 766	1 146 543 162	2 119 592 464
161 Materiella investeringar	139	828 742 499	894 165 170	3 413 958 195
162 Miljövänlig teknik.....	35	50 225 853	60 126 066	24 887 724
163 Rådgivning till företagen	462	805 222 244	912 037 268	1 102 579 614
164 Gemensamma tjänster för företagen	317	603 605 270	693 588 082	632 022 817
165 Finansieringslösningar	19	79 092 297	93 261 623	123 591 642
166 Tjänster inom den sociala ekonomin	111	136 314 705	160 046 560	43 628 684
167 Särskild yrkesutbildning för SMF och hantverkssektorn	10	8 884 853	10 464 333	4 406 200
Summa	1 681	3 259 331 552	3 978 463 366	7 477 028 207

Källa: Stins utdata

Av genomförd kartläggning framgår att totalt 1 677 beslutade projekt registrerats i Stins som kategori 16 Stöd till SMF och hantverkssektorn med underkategorierna 161-167. Dessa projekt har beviljats EU-medel på totalt drygt 3 250 miljoner kronor. Fördelningen mellan EU-medel, nationell offentlig medfinansiering och privat medfinansiering framgår av tabell 4 ovan.

Olika typer av insatser för företagande har en väldigt framträdande roll i samtliga program. Projekt för investeringar, rådgivning och gemensamma tjänster för företagen dominerar satsningarna. Bland projekten finns också projekt eller program för medfinansiering av de nationella företagsstöden.

De nationella företagsstöden har regionalpolitiska inslag och därför också geografiska avgränsningar. Huvuddelen av de medel som avsatts för sådana insatser torde därför vara satsningar med en tydlig inriktning på utvecklingen i gles- och landsbygdområden. Av övriga insatser bör nämnas kategori 166 Tjänster inom den sociala ekonomin där en dominerande del

⁸ Observera att här har samtliga åtgärder i Miljö- och landsbygdsprogrammet, förutom åtgärderna Förbättrad bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter och Främja anpassning och utveckling i landsbygdsområden, uteslutits från kartläggningen. Flera av de åtgärder som uteslutits är inriktade mot enskilda företag.

av insatserna har en väldigt tydlig koppling mot gles- och landbygd. Insatser inom bl.a. de samiska åtgärderna finns bland de projekt som registrerats under denna kategori.

För de riktade insatserna mot enskilda företag dominerar länsstyrelserna som medfinansiärer. För de mer generella insatserna är förutom länsstyrelser också gruppen *övriga statliga finansierare* och kommuner stora medfinansiärer.

2.4.1.3 Utbildning

De kategorier som har direkt koppling till utbildningsinsatser är kategori 23 Utveckling av praktik på utbildning och yrkesutbildning, kategori 167 Särskild yrkesutbildning för SMF och hantverkssektorn samt 174 Särskild yrkesutbildning inom turism. Kategorierna 23 och 167 som också redovisas i föregående avsnitt har dessutom tydliga arbetsmarknadsinslag.

Genomförd kartläggning visar att totalt 362 beslutade projekt registrerats i Stins som kategori 23, 167 eller 174. Dessa projekt har beviljats EU-medel med drygt 547 miljoner kronor. Insatser under kategori 23 dominerar kraftigt. Fördelningen mellan EU-medel, nationell offentlig medfinansiering och privat medfinansiering framgår av tabell 5 nedan.

Tabell 5 Projekt med inriktning mot utbildning

KATEGORI	ANTAL PROJEKT	EU-MEDEL	NATIONELL OFFENTLIGT	PRIVAT
23 Utveckling av praktik på utbildning och yrkesutbildning utan kopplingar till.....	350	538 158 388	738 818 340	94 906 233
167 Särskild yrkesutbildning för SMF och hantverkssektorn	10	8 884 853	10 464 333	4 406 200
174 Särskild yrkesutbildning inom turism	2	826 574	646 687	200 000
Summa	362	547 869 815	749 929 360	99 512 433

Källa: Stins utdata

Under kategori 17 Turismprojekt finns förmodligen ytterligare ett antal projekt som avser utbildningssatsningar.

Gruppen *övriga statliga finansierare* och kommuner har varit de största medfinansiärerna av projekt med utbildningsanknytning.

2.4.1.4 Infrastruktur

De kategorier som har direkt koppling till infrastrukturinsatser är kategori 1309 Utveckling och förbättring av infrastruktur med koppling till utveckling av landsbygden, 31 Transportinfrastruktur, 32 Infrastruktur för telekommunikationer och informationssamhället, 33 Infrastruktur på energiområdet samt kategori 34 Infrastruktur på miljöområdet. Samtliga kategorier har också ett antal underrubriker med tydligare specificering av projektens inriktning.

Olika typer av infrastrukturinsatser är ett dominerande område i de flesta program. Av de olika programmen framgår att förbättrad infrastruktur bedöms ha stor betydelse för utvecklingen i berörda områden. Många av de genomförda projekten har en likartad inriktning men det finns

också många projekt där karaktären på insatserna är programspecifika. Fördelningen mellan EU-medel, nationell offentlig medfinansiering och privat medfinansiering framgår av tabell 6.

Tabell 6 Projekt med inriktning mot infrastruktur

KATEGORI	ANTAL PROJEKT	EU-MEDEL	NATIONELL OFFENTLIGT	PRIVAT
1309 Utveckling och förbättring av infrastruktur.....	15	16 493 509	15 036 005	2 179 982
31 Transportinfrastruktur (med underrubriker)	262	495 215 852	968 036 618	66 093 827
32 Infrastruktur för telekommunikationer och informationssamhället (med underrubriker)	266	982 400 565	2 340 941 694	300 825 797
33 Infrastruktur på energiområdet (med underrubriker)	39	11 383 672	41 853 513	9 165 076
34 Infrastruktur på miljöområdet (med underrubriker)	7	19 521 736	37 402 245	4 783 450
Summa	589	1 525 015 334	3 403 270 075	383 048 132

Källa: Stins utdata

Kartläggningen visar att totalt 589 projekt med inriktning mot infrastruktur beviljats stöd under programperioden. Projekten spänner över ett brett fält av olika typer av infrastruktursatsningar. De beslutade projekten har beviljats EU-medel med drygt 1 500 miljoner kronor. Satsningar på infrastruktur för telekommunikationer är den klart största gruppen av projekt, följt av transportinfrastruktursatsningar. Infrastrukturprojekt på energiområdet och på miljöområdet har erhållit cirka 31 miljoner kronor i EU-medel. I Mål 1 Norra kan nämnas satsningar på järnvägsprojekt i kustområdet och satsningar på flygplatser i inlandet. Satsningar på flygplatser har också erhållit relativt stora stödbelopp i Mål 1 Södra.

Gruppen *övriga statliga finansörer* och kommuner har varit de största medfinansierarna av infrastrukturprojekten. Även länsstyrelserna har varit stora medfinansierare för vissa typer av projekt.

2.4.1.5 Service

Beträffande insatser för service finns en kategori som direkt tycks kunna passa in under rubriken. Det är kategori 1305 Grundläggande service för ekonomin och befolkningen på landsbygden. I övrigt finns ingen kategori som direkt motsvarar denna typ av insatser. I några av programdokumenten

Beskrivs dock satsningar som syftar till att förbättra tillgången till service. I programmet för Mål 2 Öarna finns åtgärden 1.4 Livsmiljö. Åtgärden är sammanslagning av tre tidigare åtgärder, bl.a. *Lokalt anpassade servicelösningar*. I Mål 2 Södra nämns servicefrågorna och dess betydelse i analysen av området men insatser för att förbättra tillgången till service är i övrigt inte särskilt utpekade.

Tabell 7 Projekt med inriktning mot service

KATEGORI	ANTAL PROJEKT	EU-MEDEL	NATIONELL OFFENTLIGT	PRIVAT
1305 Grundläggande service för ekonomin och befolkningen på landsbygden	782	209 079 338	317 065 148	438 612 841
Summa	782	209 079 338	317 065 148	438 612 841

Källa: Stins utdata

Kartläggningen visar att totalt 782 projekt registrerats under kategori 1305 Grundläggande service för ekonomin och befolkningen på landsbygden. Dessa projekt har beviljats EU-medel med drygt 209 miljoner kronor och nationell offentlig medfinansiering med drygt 317 miljoner kronor.

Trots att projekten är registrerade på fyrsiffrnivå är kategorin 1305 ganska oprecis. Under kategorin inryms även projekt för livsmiljö, kultur, lokal utveckling m.m. Det är därför svårt att härleda en mer precis inriktning på genomförda projekt men ett stort antal av projekten passar troligen inte in under rubriken service. Huvuddelen av de genomförda projekten finns inom ramen för programmet Leader+ där 749 projekt beviljats totalt 172 miljoner kronor i EU-medel.

De projekt för lokalt anpassade servicelösningar i åtgärden 1.4 Livsmiljö (tidigare 1.2) i programmet Mål 2 Öarna är i Stins registrerade på antingen kategori 13 eller kategori 16. I programmet har totalt 12 projekt för lokalt anpassade servicelösningar beviljats EU-medel med drygt 9 miljoner kronor. Även i de båda Mål 1-programmen finns exempel på projekt med syften som kan placeras in under rubriken service.

Det går inte att ange en mer precis nivå på omfattningen av insatser för service än vad som framgår av beskrivningen ovan. Detta skulle kräva en genomgång av alla projekt under kategori 1305.

Kommunerna har varit de största medfinansiärerna av projekt för grundläggande service för ekonomin och befolkningen på landsbygden.

2.4.1.6 Förnybar energi

Det finns en särskild kategori för projekt med inriktning mot förnybar energi, kategori 332 Förnybara energikällor. 29 projekt med inriktning mot förnybar energi har beviljats stöd under programperioden, 25 av dessa projekt finns inom Miljö- och landsbygdsprogrammet. De övriga projekten har genomförts inom Leader+ och Mål 1 Södra. Beviljade EU-medel uppgår till drygt 22 miljoner kronor.

Tabell 8 Projekt med inriktning mot förnybar energi

KATEGORI	ANTAL PROJEKT	EU-MEDEL	NATIONELL OFFENTLIGT	PRIVAT
33 Infrastruktur på energiområdet (produktion och leverans)	8	4 996 059	31 336 834	1 484 550
332 Förnyelsebara energikällor	29	22 495 318	3 622 024 ⁹	5 331 526
333 Energieffektivitet, samproduktion, energikontroll	2	3 492 295	6 898 455	2 349 000
Summa	39	30 983 672	40 857 313	9 165 076

Källa: Stins utdata

Utöver dessa projekt finns projekt inom två andra kategorier som berör energiområdet. Totalt 10 projekt med inriktning mot infrastruktur på energiområdet eller energieffektivitet, samproduktion, energikontroll har beviljats drygt 8 miljoner kronor i EU-medel. Fördelningen mellan EU-medel, nationell offentlig medfinansiering och privat medfinansiering framgår av tabell 8.

2.4.1.7 Kategori 13 Främja anpassning och utveckling i landsbygdsområden

Som beskrivs ovan är det svårt att härleda insatserna inom kategori 13 till en mer precis inriktning. Hela kategori 13 med underrubriker kan dock sägas vara insatser med en tydlig anknytning till gles- och landsbygders utveckling.

Tabell 9 Projekt registrerade som kategori 13 med underrubriker

KATEGORI	ANTAL PROJEKT	EU-MEDEL	NATIONELL OFFENTLIGT	PRIVAT
13 Främja anpassning och utveckling i landsbygdsområden (med underrubriker)	3 223	1 081 831 067	861 731 278	596 044 406
Summa	3 223	1 081 831 067	861 731 278	596 044 406

Källa: Stins utdata

Kartläggningen visar att totalt 3 223 projekt kategoriserats under antingen kategori 13 eller någon av dess underkategorier. Av dessa är 1 998 projekt inom Miljö- och landsbygdsprogrammet, projektstöd inom insatsområde 2. Övriga projekt finns främst inom programmen Leader+, Mål 1 Södra och Mål 1 Norra men även i programmen Mål 2 Öarna och Mål 2 Södra finns projekt som registrerats med någon av dessa kategorier.

Åtgärden utveckling av rennärning och samebyarna som finns i båda Mål 1- programmen rymms till största delen under kategori 13 eller någon av dess underrubriker.

⁹ I summeringen saknas nationell offentlig medfinansiering och privat medfinansiering för projekten inom Miljö- och landsbygdsprogrammet.

Insatserna för att främja anpassning och utveckling i landsbygdsområden har medfinansierats av en rad olika nationella offentliga aktörer.

2.4.1.8 Kategori 114 Förbättringar i bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter

Även insatser under kategori 114 har en tydlig anknytning till gles- och landsbygders utveckling.

Tabell 10 Projekt registrerade som kategori 114

KATEGORI	ANTAL PROJEKT	EU-MEDEL	NATIONELL OFFENTLIGT	PRIVAT
114 Förbättringar i bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter	127 ¹⁰	136 351 785	212 054 769	374 941 864
Summa	127	136 351 785	212 054 769	374 941 864

Källa: Stins utdata

Kartläggningen visar att EU-medel beviljats med 136 miljoner kronor. 61 miljoner kronor avser projekt inom Miljö- och landsbygdsprogrammet. Övriga projekt har genomförts inom Mål 1, Mål 1 Södra har avsatt 41 miljoner kronor och Mål 1 Norra 33 miljoner kronor i EU-medel för förbättringar i bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter.

Medfinansierare har varit gruppen *övriga statliga finansierare* (här Jordbruksdepartementet och Statens Jordbruksverk).

2.4.2 Nationell offentlig medfinansiering

I redovisningen ovan kommenteras översiktligt vilka aktörer som medfinansierat de olika inriktningarna på projektverksamheten. Den totala fördelningen mellan olika typer av offentliga medfinansierare för de olika åtgärderna som ingår i kartläggningen framgår av bilaga 2.

Länsstyrelserna och gruppen *övriga statliga* är mer förekommande som medfinansierare i Mål 1-programmen än i övriga program medan kommunerna är dominerande som medfinansierare i Mål 2-programmen och i Leader+.

De olika huvudfinansierarnas medverkan varierar mellan de olika åtgärderna och insatserna. Länsstyrelserna är huvudsaklig medfinansierare för insatser riktade mot företagande medan gruppen *övriga statliga finansierare* och kommuner har varit de främsta medfinansierarna av projekt med utbildningsanknytning, av infrastrukturprojekt och av projekt inom arbetsmarknadsområdet. Länsstyrelserna har också varit stora medfinansierare för vissa typer av projekt inom dessa områden.

Kommunerna har varit de största medfinansierarna av projekt för grundläggande service för ekonomin och befolkningen på landsbygden, en kategori som bl.a. omfattar projekt med inriktning mot service, livsmiljö, kultur och lokal utveckling.

I Stins finns information som gör det möjligt att för avslutade projekt minska de beslutade beloppen för EU-medel med eventuellt återförda belopp. För offentlig medfinansiering och privat medfinansiering har det inte varit möjligt att göra motsvarande minskningar. Detta skulle då baseras på rena gissningar eller antaganden om att beslutade medfinansieringsbelopp reducerats i motsvarande grad som för EU-medlen. Angivna summor för den offentliga och även privata medfinansieringen är därför troligen något för stora.

¹⁰ Här saknas uppgift om antal projekt i Miljö- och landsbygdsprogrammet, åtgärden förädlingsstöd (artikel 25-28). Utbetalda EU-medel för genomförda projekt ingår däremot i summeringen i kolumn 2.

2.4.3 Slutkommentarer

Det är svårt att entydigt peka ut vilken typ av projekt och vilka enskilda projekt som kan sägas ha en anknytning till gles- och landsbygdens utveckling. Glesbygdsverket har därför utgått från ett urval av program och avgränsat dessa på åtgärdsnivå.

Trots stora avgränsningar i urvalet av program och initiativ visar kartläggningen att omfattningen på projektverksamheten med inriktning på gles- och landsbygdens utveckling varit stor.

För varje inriktning som lyfts fram som särskilt intressant har gjorts försök att skatta nivån på de genomförda insatserna. Det har dock i flera fall varit svårt att härleda en precis inriktning på insatserna. Rubrikerna företagande och infrastruktur omfattar stora delar av programmen och ett stort antal kategorier. I andra fall motsvaras de efterfrågade inriktningarna av endast en kategori och i något fall av en kategori som inte riktigt överensstämmer med inriktningar på de insatser som särskilt efterfrågas i uppdraget. Angivna summor för beviljade medel blir därför till viss del ganska osäkra.

Insatser för företagande och infrastruktur har totalt sett en dominerande roll vad gäller beviljade medel. Projekt med dessa inriktningar har beviljats EU-medel på över 3 200 miljoner kronor respektive 1 500 miljoner kronor. Arbetsmarknadsprojekt är ett annat stort område i programmen och drygt 1 000 miljoner kronor i EU-medel har avsatts för projekt med sådan inriktning. Insatserna för förnybar energi är av betydligt mindre omfattning, cirka 22 miljoner kronor i EU-medel har avsatts för denna typ av projekt. Kartläggningen visar även att projekt med inriktning mot utbildningsområdet beviljats EU-medel på cirka 540 miljoner kronor. Projekt med inriktning mot service har varit svåra att härleda men inom Mål 2 Öarna har totalt 12 projekt för lokalt anpassade servicelösningar beviljats EU-medel med drygt 9 miljoner kronor. Projekt under kategorin 1305 Grundläggande service för ekonomin och befolkningen på landsbygden har beviljats EU-medel med drygt 209 miljoner kronor. Projekten är till stor del inriktade mot service, livsmiljö, kultur och lokal utveckling.

REFERENSER

Nutek. (2006). Strukturfonder, entreprenörskap och företagandets villkor. Erfarenheter från EU: s strukturfonder 2000-2006. Infonr 083-2006.

Riksantikvarieämbetet. Stöd från EU:s strukturfonder till svenska projekt med kulturanknytning år 2006.

Statens Jordbruksverk. Utvecklingen inom Miljö- och landsbygdsprogrammet 2006.

BILAGOR

Bilaga 1 Kategorier

Bilaga 2 Offentlig medfinansiering

